

20.08.2025

Dnro 1224/03.04.04.04.20/2023

Asia

Valitus vesitalousasiassa

ValittajatTöölön kaupunginosat – Töölö ry ja
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry**Luvan hakija**

Helsingin kaupunki

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 29.9.2023 nro 253/2023

Aluehallintovirasto on myöntänyt Helsingin kaupungille luvan vesialueen ruoppaamiseen ja täyttämiseen, ruoppausmassojen läjittämiseen mereen sekä näköalatasanteen rakentamiseen Helsingin kaupungissa hakemuksen (5.7.2021) ja sen täydennysten mukaisesti.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

*Lupamääräykset***Ruoppaustyöt**

1. Ruoppaus ja vedenalainen kaivu on tehtävä 19.8.2022 toimitetun täydennyksen ja 12.8.2022 päivätyn piirustuksen (Tutkimuspisteet, Ruoppaus ja vedenalainen kaivu) nro YMP 1976 10 (mittakaava 1:1 000) mukaisilla alueilla ja 9.6.2021 päivättyjen leikkauspiirustusten G1-G1, G3-G3-G6-G6 nro:t 31473/503, 31473/505–508 (mittakaava 1:200) mukaisesti. Kaikilla ruoppauksen osa-alueilla kuorintaruoppauksen tulee ulottaa sedimentin pintakerroksesta vähintään siihen syvyyteen, jossa on todettu Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) tasolla 2 olevia haitta-ainepitoisuuksia.

Ruopattavien massojen kokonaismäärä saa olla enintään noin 21 500 m³ltr, joista kuorintaruopattavia massoja on noin 14 500 m³ltr.

2. Kuorintaruopatut massat on sijoitettava maalle paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisenlaisia massoja.

Meriläjituskelpoiset ruoppausmassat (noin 7 000 m³ltr) saadaan sijoittaa Koirasaarenluotojen meriläjitysalueelle. Läjityksessä on noudatettava Etelä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätöksen nro 93/2015/2 lupamääräyksiä sellaisina kuin Vaasan hallinto-oikeus on niitä muuttanut. Lisäksi Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaiset tasolla 1C olevat ruoppausmassat tulee siirtää ruoppauksen jälkeen meriläjitysalueelle ja peittää ne puhtaammilla ruoppausmassoilla.

Täyttötöyt

3. Rannan hiekkatäyttö, tukipenger louheesta ja rantakiviladelmä sekä väliaikainen työmaatie on tehtävä 9.6.2021 päivätyn asemapiirustuksen (Vedenalaiset täytöt ja maa-alueen kevennystäyttö) nro 31473/502 (mittakaava 1:1 000) mukaisilla alueilla sekä 9.6.2021 päivättyjen leikkauspiirustusten G1-G1–G6-G6 nro:t 31473/503–508 (mittakaava 1:200) mukaisesti.

Hiekkarannan ja merenpohjan väliin on rakennettava noin 0,5 m:n paksuinen eristekerros.

4. Näköalatasanne on tehtävä 31.5.2021 päivätyn tasopiirustuksen ja leikkauspiirustuksen A-A (Näköalatasanne) nro 31473/400 (mittakaava 1:100) mukaisesti. Näköalatasanteen leveys on noin 2,5–6 m korkeudella N₂₀₀₀ +1,1 m.

5. Täyttöihin käytettävien maa- ja kiviainesten mahdollisesti sisältämien haitta-ainepitoisuuksien on alitettava maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnysarvot.

6. Täytöissä on käytettävä mahdollisimman roskatonta maa- ja kiviainesta. Sen seassa ei saa olla materiaalia, joka voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista vesialueella tai rannoilla.

7. Vesialuetta saadaan täyttää maa-alueeksi enintään noin 6 000 m².

Töiden suorittaminen

8. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Töitä ei saa tehdä 1.5.–31.7.

Kuorintaruoppaus on tehtävä suljettavalla ympäristökauhalla.

Ruoppausmassojen kuljetuksessa on huolehdittava, että massoja ei pääse valumaan mereen kuljetuksen aikana.

9. Työt on tehtävä siten, että niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa vesiliikenteelle.

10. Työt on tehtävä vaurioittamatta hankealueella mahdollisesti olevia johtoja, kaapeleita, putkia ja paineviemäreitä. Tarvittaessa edellä mainitut rakenteet on siirrettävä ennen töiden aloittamista, ja siirrosta on sovittava rakenteiden omistajien kanssa.

11. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.

12. Töiden päätyttyä hankealue on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon. Töiden seurauksena mereen ja rannoille levinneet roskat on kerättävä pois säännöllisesti töiden aikana ja tarvittaessa töiden päätyttyä.

Kunnossapito

13. Luvanhaltijan on huolehdittava näköalatasanteen kunnossapidosta asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

14. Ennen ruoppaus- ja täyttötöiden käynnistämistä hankealue tulee ympäröidä merenpohjasta vedenpintaan ulottuvalla suojaverholla. Suojaverho on sijoitettava 9.6.2021 päivätyn hakemuksen täydennyksen kuvan 4 mukaiselle paikalle. Suojaverhoon voidaan jättää aukko kaluston kulkemista varten. Kulkuaukon kohdalle tulee asentaa kuplaverho.

Suojaverho on merkittävä asianmukaisesti ja sen toimivuutta on tarkkailtava. Työt on keskeytettävä välittömästi, jos vesirakennustöiden aiheuttamaa veden samentumista havaitaan merkittävästi suojaverhon ulkopuolella. Mahdolliset vauriot suojaverhossa tai sen ankkuroinnissa on korjattava viipymättä.

Suojaverho voidaan poistaa kuukausi sen jälkeen, kun vesialueen samentumista aiheuttavat työt ovat päättyneet.

Tarkkailu ja raportointi

15. Luvanhaltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia merialueen vedenlaatuun Seurasaarenselällä vesistötarkkailuohjelman (30.11.2021) mukaisesti.

Lisäksi vesinäytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa on noudatettava ympäristöhallinnon ajantasaisia laatusuosituksia ja vaatimuksia. Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden määritysten osalta tulee ottaa huomioon valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (nro 1022/2006) ja siinä asetetut määritysraajat.

Tarkkailusuunnitelma on toimitettava ennen tarkkailun aloittamista Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja tarkkailu aloitettava ennen toiminnan aloittamista.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Tarkkailun tulokset on toimitettava viipymättä sähköisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään valvontaviranomaisen ohjeistamalla tavalla.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

16. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke toteutettava olennaisilta osin kahdeksan vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

17. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

18. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

Hankkeen tarkoitus

Taivalsaaren alueelle on suunniteltu kylpylä- ja majoituskokonaisuus sekä Sigurd Frosteruksen puisto. Jo olemassa olevaa ja nykyisessä käytössään säilyvää Hietarannan uimarantaa jatketaan. Hankkeen tarkoituksena on monipuolistaa Helsingin vapaa-ajan palveluja ja kehittää Taivallahden ranta-aluetta virkistykseen ja vapaa-ajanvieton alueena. Ruoppaus ja rantojen täyttö ovat tarpeen hankkeen toteuttamiseksi.

Hankkeesta saatava hyöty

Hanke on hyödyllinen Helsingin vapaa-ajanpalveluiden ja ulkoilumahdollisuuksien kehittämiseksi. Kylpylähotellin ja Sigurd Frosteruksen puiston muodostama kokonaisuus monipuolistaa Taivallahden ranta-alueen käyttöä virkistykseen ja vapaa-ajanviettoon. Hietarannan

uimarannan laajentaminen matalalla hiekkarannalla lisää etenkin lapsiperheiden virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Hanke on voimassa olevan asemakaavan 11290 mukainen.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset ja niiden vähentäminen

Ruoppaus- ja täyttötöistä aiheutuu tilapäistä veden samentumista ja kiintoaineen lisääntymistä sekä melua hankealueen läheisyydessä. Hankkeen vaikutusalueeksi on arvioitu noin 300 m hankealueesta. Ruoppaus tehdään suljettavalla ympäristökauhalla ja ennen ruoppaus- ja täyttötöiden aloittamista tulee hankealueen ympärille asentaa suojaverho ja varustaa suojaverhoon jäävä kulkuaukko kuplaverholla lupamääräyksen 14 mukaisesti. Suojaverho vähentää ruoppauksen aikana sedimentistä peräisin olevien veteen sekoittuneiden haitta-aineiden kulkeutumista hankealueen ulkopuolelle. Veteen sekoittunut kiintoaines laskeutuu uudelleen pohjaan suurelta osin hankealueelle tai sen läheisyyteen. Suojaverhoa käytettäessä veden samentuminen ei ole merkittävää lähialueilla.

Veden lievä samentuminen ja melu karkottavat kaloja ruoppauskohteen välittömästä läheisyydestä väliaikaisesti kauemmaksi. Ruopattava alue ei kuitenkaan ole merkittävä kalojen esiintymisalue. Toimenpidealueen välittömässä läheisyydessä ei tietyvästi harjoiteta kaupallista kalastusta.

Hanke on määrätty toteutettavaksi mahdollisimman yhtäjaksoisesti hankkeen keston lyhentämiseksi ja työnaikaisen vaikutusajan vähentämiseksi. Työt tulee aloittaa siten, että ilman suuria yllätyksiä ne saadaan tehtyä ennen kevätkutujen kalojen kutuajan alkamista. Mikäli hankkeessa tapahtuu ennalta odottamattomia viivytyksiä, on kuitenkin parempi, että hanke saatetaan loppuun yhtäjaksoisesti mahdollisimman nopeasti, joten töitä voidaan poikkeuksellisesti tehdä vielä huhtikuussa.

Merialueella tehtävistä täytöistä voi aiheutua roskaantumista, minkä vuoksi täyttöjen aiheuttaman mahdollisen merialueen roskaantumisen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi on annettu lupamääräys 12.

Pintasedimenttien alapuolella olevien lievästi pilaantuneiden pehmeiden sedimenttien jättämisestä merenpohjaan Hietarannan uimarannan laajennuksen jälkeen on laadittu riskinarvio (23.6.2021). Tarkastelualueelta poistetaan kuorintaruoppaamalla Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaisella tasolla 2 olevat sedimentit (0,5–1 m). Jäljelle jäävän sedimentin päälle rakennetaan noin 0,5 m:n paksuinen eristyskerros, joka estää meren pohjaan jäävän haitta-ainepitoisen sedimentin sekoittumisen yläpuoliseen rantahiekkaan. Rantahiekkaa asennetaan paksuimmillaan 3–4 m:n kerros meren pohjaan. Näin ollen suorakontakti hiekan alapuoliseen sedimenttiin ei ole mahdollista. Riskinarvion mukaan kohteeseen jäävistä sedimenteistä ei ole arvioitu syntyvän ympäristö- tai terveyshaittaa.

Hanke on muutoinkin toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että merialueelle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Ruoppausmassojen sijoittaminen

Kuorintaruoppaus on suunniteltu tehtäväksi osalla hankealuetta 0,5 m:n ja osalla aluetta 1,0 m:n syvyyteen. Samalla kaivetaan Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaisella tasolla 1C olevat sedimentit, joita on todettu syvyydellä 0,5–1 m. Nämä haitta-ainepitoiset ruoppausmassat (14 500 m³ktr) tulee nostaa maalle ja sijoittaa ne luvanvaraisiin maa-aineksen vastaanottoaikoihin.

Hakija on ilmoittanut selityksessään, että meriläjityskelpoiset ruoppausmassat (noin 7 000 m³ktr) sijoitetaan Koirasaarenluotojen meriläjitysalueelle. Koirasaarenluotojen meriläjitysalueen lupapäätöksessä nro 93/2015/2, sellaisena kuin Vaasan hallinto-oikeus on sitä muuttanut, on edellytetty Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaisen tason 1C massojen läjityskelpoisuuden ratkaisemista ruoppausta koskevassa luvassa. Tason 1C ruoppausmassojen meriläjityksestä määrätään lupamääräyksessä 2. Samalla lupamääräyksellä veloitetaan luvanhaltijaa sijoittamaan kuorintaruoppauksen jälkeen lähimpänä pintaa olevat ruopattavat massat meriläjitysalueelle siten, että ne peitetään syvemmältä ruopattavilla puhtaammilla massoilla. Meriläjitysalueelle läjitettävät tason 1C massat eivät aiheuta merkittävää ympäristönsuojelulain (527/2014) 1 luvun 5 §:n mukaista ympäristön pilaantumista, kun läjityksessä noudatetaan kyseisen meriläjitysalueen voimassa olevaa lupapäätöstä.

Natura 2000 -verkoston kohteet, luonnonarvot ja meren- ja vesienhoitosuunnitelma sekä tulvariskien hallintasuunnitelma

Hankkeen vaikutusalueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä arvokkaita luontokohteita.

Hankealue kuuluu Seurasaaren vesimuodostumaan (2_Ss_028). Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027 mukaan vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Uudenmaan rannikkovesissä tila on hieman parantunut edelliseen luokitukseen verrattuna, mutta sisäsaariston muodostumat ovat pääosin välttävässä tilassa. Hyvässä tai erinomaisessa tilassa olevia rannikkomuodostumia ei ole lainkaan. Rannikkovesien tilaa heikentää maalta tuleva runsas ravinnekuormitus. Sekä ekologisessa että kemiallisessa luokittelussa on tavoitteena saavuttaa hyvä tila Suomenlahden rannikon vesimuodostumissa vuoteen 2027 mennessä.

Hankkeella ei ole vaikutuksia ekologiseen tilaan eikä sen osatekijöihin, koska hankkeen vaikutukset ovat työnaikaisia ja rajoittuvat suppealle alueelle. Hankkeella ei ole myöskään vaikutuksia kemialliseen tilaan, koska ruopattavan sedimentin haitta-ainepitoisuudet ovat pieniä ja hankkeen vaikutukset lyhytaikaisia. Hanke ei siten vaikeuta Kymijoen-Suomenlahden

vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta.

Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027 sisältää toimenpiteitä meren hyvän tilan saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi. Toimenpiteenä on muun muassa vesirakentamisen haittojen vähentäminen järvi- ja rannikkovesimuodostumissa. Vedenalaisen melun vähentämisen keinot merirakentamiseen ja laivatekniikkaan liittyen ovat lisäselvitysten kohteena. Rakentamisvaiheen aikaisia haittavaikutuksia ovat veden samentuminen, lisääntynyt kiintoaines- ja typpikuorma, mahdollisten haitallisten aineiden vapautuminen veteen, vedenalainen melu, pohjan muutokset ja elinympäristöjen tuhoutuminen (muun muassa kalojen kutualueet) sekä linnuston häiriintyminen.

Hakemuksen mukaan hankkeella on vähäinen vaikutus merenhoitosuunnitelman hyvän tilan laadun kuvaajista luonnon tilan monimuotoisuudelle, ravintoverkoille, merenpohjan koskemattomuudelle, hydrografisille muutoksille, epäpuhtauksien pitoisuuksille ja vaikutuksille sekä energialle ja vedenalaiselle melulle. Hankkeella ei ole vaikutusta vieraslajeihin ja kaupallisiin kaloihin, rehevöitymiseen, ruokakalojen epäpuhtauksiin ja roskaantumiseen. Hanke ei lupamääräysten mukaisesti toteutettuna vaaranna Suomen merenhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Vuosille 2016–2021 laaditussa tulvariskien hallintasuunnitelmassa on asetettu tavoitteet meriveden nousun aiheuttamien tulvariskien hallinnalle ja suunniteltu tulvariskien hallinnan toimenpiteitä. Suunnitelman mukaan tulvariskejä voidaan vähentää erityisesti maankäytön suunnittelulla ja keinoina on mainittu kaavoitus, rakentamismääräykset ja suositukset alimmista rakentamiskorkeuksista. Kohdealueella ei hakijan mukaan ole tarvetta tulvariskien hallinnalle. Helsingin ja Espoon rannikkoalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2022–2027. Tarkentuneiden tietojen pohjalta on voitu todeta, että tulvariskin suuruus pääkaupunkiseudun rannikkoalueella on vähäisempi kuin ensimmäisellä kierroksella on arvioitu. Edellisellä suunnittelukierroksella tunnistettujen riskien pohjalta alue on kuitenkin edelleen tarpeen säilyttää merkittävänä tulvariskialueena. Tulvariskiä vähentävänä toimenpiteenä on rakentamisessa otettava huomioon uudisrakennettavan alueen laajamittainen maanpinnan korottaminen riittävälle tasolle. Hanke ei vaikuta haitallisesti tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseen.

Luvan myöntämisen edellytykset ja intressivertailu

Ruoppaukset ja täytöt tehdään Helsingin kaupungin omistamilla vesialueilla. Kun otetaan huomioon hankkeesta koituvat hyödyt Taivalsaaren käytölle ja annetut lupamääräykset, hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Aluehallintovirasto on katsonut, että luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajien on katsottava valituskirjelmässään vaatineen, että aluehallintoviraston päätös on kumottava ja hakemus hylättävä. Lisäksi valittajat ovat vaatineet Vaasan hallinto-oikeutta määräämään valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanokieltoon valituksen käsittelyn ajaksi ja, kunnes alueelle suunnitellun hotellihankkeen rakennuslupa-asia on saatu ratkaistu. Vielä valittajat ovat vaatineet, että hallinto-oikeus velvoittaa hakijan toimittamaan lisää selvityksiä ja perusteluja hankkeesta mahdollisesti koituvista hyödyistä ja virkistysmahdollisuuksien kehittämisestä alueella.

Valittajat ovat 30.4.2024 päivätyssä vastaselityksessään – siltä varalta, että aluehallintoviraston päätöstä ei kumota – vaatineet toissijaisesti, että aluehallintoviraston lupamääräyksiä muutetaan seuraavasti:

- Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia merialueen tilaan ja kaloihin valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kolme kuukautta ennen tarkkailun ja toiminnan aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen toiminnan aloittamista.
- Suojaverhot voidaan poistaa ruoppaus- ja täyttötöiden valmistuttua, kun valvontaviranomainen on tarkkailutulosten perusteella todennut, ettei samentuman leviämiskäskyä enää ole.
- Täyttöihin on käytettävä maa- ja kiviaineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset haitallisten aineiden kynnyksarvot.
- Käytettävän kiviaineksen tulee olla mahdollisimman roskatonta. Luvan saajan tulee kahden kuukauden sisällä töiden päättymisestä toimittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle raportti, jossa on eritelty suojaverhon sisältä ja rannoilta kerättyjen roskien määrät.
- Kalojen kudun ja lintujen pesinnän turvaamiseksi ruoppaus- ja täyttötöitä on tehtävä 1.9–31.3 välisenä aikana. Tyypillisesti toukokuussa on muutamia hellepäiviä, joten ruoppaus- ja täyttötöitä ei tule sallia toukokuussa rannan käytön ja uimisen mahdollistamiseksi.
- Valtavan betonisen näköalatasanteen ja sen edustalle kiviverhoilun rakentamista ei tule sallia, koska se pilaa rantamaiseman ja estää näkymät merelle monesta suunnasta. Merimaisemaa voi parhaiten ihaila rannalta, joten se on täysin hyödytön.
- Jos työtä tehdessä havaitaan vedenalaisiin muinaisjäänneksiin viittaavia löytöjä, löydöistä on ilmoitettava muinaismuistolain mukaisesti viipymättä Museovirastolle.

Perustelut

Valittajat ovat perustelleet täytöntöönpanokieltovaatimuksiaan valittajien oikeussuojalla: valitus käy hyödyttömäksi siinä tapauksessa, että valituksenalainen päätös pannaan toimeen. Valituksen tekohetkellä hotellin rakennuttaja ei ole saanut hakemiaan poikkeuksia asemakaavasta, eikä sillä näin ollen ole ollut edellytyksiä saada rakennuslupaa.

Valittajat ovat viitanneet vesilain 3 luvun 6 §:ään todeten, että päätöksen intressivertailu on puutteellinen. Aluehallintoviraston päätöksen perusteluista ei käy ilmi, minkä vuoksi hyödyt on katsottu haittoihin nähden huomattaviksi vesilain edellyttämällä tavalla, eikä hyötyjen ja haittojen painoarvoa ole arvioitu. Perusteluissa ei ole esitetty selvitystä siitä, miten alueen ulkoilu-, virkistys- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet monipuolistuvat. Puutteellisten perustelujen vuoksi on mahdotonta arvioida, miten intressivertailu on suoritettu.

Hankkeen menetykset eivät ole vain tilapäisiä, vaan vaikutuksiltaan pitkäaikaisia ja merkittäviä. Hankkeella on selviä vaikutuksia vesipuitedirektiivin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen, Seurasaarenselän luontodirektiivin mukaiseen laguuniin ja lintudirektiiviin mukaiseen selkälökin elinympäristöön, kalojen poikastuotantoalueeseen sekä veden virtauksiin. Mallinnuksia ei ole tehty.

Kyseessä oleva vesistö on Seurasaarenselän sisälahti, Taivallahti. Taivallahden ekologinen tila on välttävä, ja Suomi on sitoutunut vesipuitedirektiivin mukaisesti saavuttamaan vesistöjen hyvän tilan vuoteen 2027 mennessä. Rannikkovetenä tavoite sitoo myös Taivallahtea. Toteutuessaan hanke madaltaisi vesistöä ja vähentäisi veden vaihtuvuutta, mikä entisestään heikentäisi vesistön tilaa. Hanke sivuuttaa pilaantuneen maan ruoppauksessa vapautuvien haitta-aineiden vaikutukset meriekosysteemiin.

Jäsenvaltioiden on vesipuitedirektiivin artiklan 4(1) mukaan pantava täytöntöön tarvittavat toimenpiteet pintavesien tilan huononemisen ehkäisemiseksi. Koska hakemuksessa ei ole riittävän tarkasti selvitetty hankkeesta vesistöön aiheutuvia ekologisia ja kemiallisia vaikutuksia, niitä on tulkittava varovaisuusperiaate huomioiden.

Ruoppaus hävittäisi kohdealueen pohjaeliöstöä ja muokkaisi merkittävästi vesialueen elinympäristöä sekä heikentäisi pysyvästi vesistön tilaa. Alue on tokkojen, ahvenen, silakan, kuoreen ja kuhan merkittävä lisääntymis- ja esiintymisalue. Hankkeesta aiheutuisi Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vastaisia vesistövaikutuksia, kuten voimakasta melua, haitallisten aineiden vapautumista, pohjan muutoksia, linnuston häiriintymistä ja elinympäristöjen tuhoutumista.

Seurasaarenselkä on luontodirektiivin liitteen 1 mukainen rannikon laguuni (1150), joka on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Laguunit ovat erittäin herkkiä ruoppaamiselle. Ne ovat myös herkkiä rehevöitymiselle mataluutensa, suojaisuutensa ja heikon vedenvaihtuvuutensa takia.

Hanke ei täytä luontodirektiivin velvoitteita. Selkälokkia tavataan hankealueen välittömässä läheisyydessä. Selkälokki on erittäin uhanalainen (EN) säännöllisesti esiintyvä muuttava laji, jota on verrattava lintudirektiivin liitteen 1 lajeihin ja jota kohtaan on toteutettava samanlaisia toimenpiteitä kuin liitteen 1 lintuja kohtaan. Lintudirektiivin artiklan 4(4) mukaan jäsenvaltion on pyrittävä estämään suojelualueiden ulkopuolella näiden lajien elinympäristöjen pilaantuminen ja huonontuminen.

Päätöksessä sedimentin on todettu olevan pisteessä 14 läjityskelvotonta ja pisteessä 5 eroosioherkkää, osassa potentiaalista happoa. Meriläjitykseen kelpaamattomien haitta-ainepitoisten ruoppausmassojen käsittely on vaivalloista ja kallista. Pohjasedimenttien huono laatu ja arvaamattomuus lisäävät edelleen riskejä ympäristölle. Hankkeen luonto- ja muita vaikutuksia ei ole riittävästi selvitetty ja arvioitu. Lisäksi hankkeen vaikutuksia on vähätelty. Mahdolliset ennakoimattomat vaikutukset voivat entisestään heikentää alueen elinympäristöjen arvoja ja pilata ympäristöä. Merkittävää haittaa voi aiheutua muun muassa paikallisille kalakannoille ja selkälokille.

Taivalsaaren niemen itäpuolella kärjen välittömässä läheisyydessä on meressä arvoltaan selvittämätön luonnonhiekkamuodostelma, joka vaarantuu vedenalaisten toimenpiteiden takia.

Hankkeesta saatavaa hyötyä ei ole selvitetty eikä päätöstä ole perusteltu hallintolain 45 §:n edellyttämällä tavalla.

Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole esitetty, miten suunnitellut toimenpiteet kehittävät muun muassa ulkoilumahdollisuuksia. Alue on tällä hetkellä suosittu ulkoilukohde olemassa olevan luonnollisen rannan, lähiluonnon, puuston ja niemeä kiertävän lenkkipolun sekä koirapuiston takia. Hakija ei ole selvittänyt alueen tämänhetkistä ulkoilukäyttöä tai sitä, miten alueen ulkoilumahdollisuudet paranisivat vesialueen ruoppauksen ja täyttämisen takia. Ainoa alueen käyttäjiä koskeva kysely on tehty kansalaisadressin muodossa, jossa noin 3 000 alueen käyttäjää on vastustanut alueelle kaavailtuja suunnitelmia ja katsonut niiden kaventavan ja heikentävän alueen ulkoilukäyttöä.

Aluehallintovirasto ei ole esittänyt, millä tavalla vesialueen ruoppaus ja täyttäminen monipuolistaisivat ranta-alueen virkistyskäyttöä ja vapaa-ajan viettoa. Mikäli päättäjä tarkoittaa virkistys- ja vapaa-ajan käytön monipuolistamisella Taivalsaareen aiottua kylpylähotellihanketta, on selvittämättä, miksi hotellihanke virkistysmielessä edellyttää vesialueen ruoppausta ja täyttämistä. Samoin on selvittämättä, miksi Sigurd Frosteruksen puiston kunnostaminen ja virkistyskäytön parantaminen edellyttäisi vesialueen ruoppausta ja täyttöä.

Hotellihanke nykyisessä muodossaan päinvastoin heikentää alueen virkistys- ja ulkoilumahdollisuuksia, sillä se ei enää uusissa piirustuksissa ole asemakaavan edellyttämä käyttötarkoituksen mukainen kylpylä vaan huoneistohotelli. Hotelli sulkee julkisen puiston takapihakseen ja hyödyntää sitä omaan yksityiseen liiketoimintaansa liittyvillä rakennelmilla, heikentää

alueen uimarannan viihtyisyyttä ja turvallisuutta massiivisella anniskelualueella ja muodostaa maisemallisen haitan muurimaisella, merellistä maisemaa peittävällä rakenteella vastoin alkuperäistä tarkoitusta.

Edellisen lisäksi kylpylää ei edes tulisi laskea mukaan intressivertailuun hyödyksi, sillä asemakaavan vastainen hotellihanke ei ole tällä hetkellä saanut hakemiaan poikkeamia asemakaavasta eikä näin ollen sillä ole myöskään rakennuslupaa. On siis epävarmaa, voidaanko koko hotellihanketta toteuttaa ylipäättään.

Aluehallintoviraston mukaan toimenpiteen seurauksena Hietarannan uimarannan laajentaminen matalalla hiekkarannalla lisää etenkin lapsiperheiden virkistyskäyttömahdollisuuksia. Aluehallintovirasto ei ole perustellut, miksi uimarannan laajennus lisäisi lapsiperheiden virkistyskäyttömahdollisuuksia. Alueella on jo matala uimaranta, joka on suosittu lapsiperheiden virkistyskohde, koska se tällä hetkellä on rauhallinen nurkkaus muuten vilkkaalla ja meluisalla rannalla. Uusi hiekkaranta sijaitsisi hotellin välittömässä läheisyydessä, ja hotelli on hakenut laajennetun hiekkarannan viereen 1000 asiakaspaikan anniskeluterassia. Massiivisen anniskeluterassin tuottamat häiriöt, melu ja haju, turvallisuus ja järjestyshäiriöhaitat eivät millään tavalla paranna lapsiperheiden tai muiden käyttäjien virkistysmahdollisuuksia kyseisellä hiekkarannalla.

Uimarannan hiekka-alueen laajennuksen hyödyt ylipäättään ovat erittäin vähäiset, kun tarkastellaan hiekkarannan käyttöpäiviä Suomen ilmastossa. Käyttö sijoittuu ainoastaan aurinkoisiin kesä-elokuun välisiin päiviin. Ilmatieteen laitoksen mukaan aurinkoisia tunteja on Helsingissä ajanjaksolla keskimäärin noin 834, mikä on 37 % koko ajanjakson tunteista ja vain noin 9 % koko vuoden käyttötunteista. Voidaan katsoa, että hiekkarannan laajentamisen oletetut virkistyshyödyt ovat vähäiset suhteessa merialueelle ja vesiluonnolle aiheutuviin pitkäaikaisiin haittoihin, kun tarkastellaan käyttöaikaa.

Hakija ei ole tehnyt selvitystä hiekkarannan nykyisestä tai tulevasta käyttöasteesta. Tässä tarkastelussa ei voida arvioida, onko hiekkarannan laajennuksesta hyötyä virkistystilan lisääntymisen näkökulmasta.

Hankealue kuuluu Helsingin ja Espoon tulvariskisuunnitelman mukaan merkittävään tulvariskialueeseen. Tulvariskialueille rakentamista tulee välttää. Hakemuksen mukaan 'rannan läheltä noin 2 750 neliön suuruinen alue ruopataan kovaan pohjaan asti puiston stabiliteetin lisäämiseksi' ja 'rantaa täytetään myös puiston ja kylpylähotellin stabiliteetin vuoksi.' Hakija on hakenut siis vesilain mukaista lupaa voidakseen antaa rakennusluvan uudisrakennukselle tulvariskialueella. Hakija ei ole selvittänyt vaihtoehtoisia suunnitelmia puiston kehittämiseksi ilman vesitalousluvassa vaadittavia toimenpiteitä. Luvassa haettujen toimenpiteiden ensisijainen tavoite on ollut mahdollistaa uudisrakennuksen rakentaminen, mikä valituksessa aiemmin esitetyllä tavalla on käyttötarkoitukseltaan asemakaavan vastainen yksityinen huoneistohotelli.

Hakemuksen allekirjoittaja ei ollut toimivaltainen. Helsingin kaupungin hakemuksen "Helsingin Taivalsaaren ranta-alueen ruoppaus ja Hietarannan laajennus" on allekirjoittanut tekninen johtaja 6.7.2021. Toimivallat määritellään Helsingin kaupungin hallintosäännössä. Kyseisenä ajankohtana voimassa olleen, 1.7.2021 voimaan tulleen hallintosäännön mukaan tekninen johtaja ei ole ollut toimivaltainen allekirjoittamaan hakemusta. Teknisen johtajan toimivalta on määritelty hallintosäännön 16 luvun 7 §:ssä hallintosäännön sivulla 43.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Helsingin kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Helsingin kaupungille, Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille, Helsingin kaupunginmuseolle ja Museovirastolle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan muun ohella esittänyt, ettei päätöstä tulisi kumota.

Valituksessa käsitellystä hotellihankkeen rakennusluvasta ja asemakaavan merkityksestä siihen aluehallintovirasto on todennut, etteivät ne kuulu vesilain mukaisen hakemuksen käsittelyyn. Aluehallintovirasto on käsitellyt asian niiltä osin, kuin sillä voi olla vaikutusta vesialueeseen. Kyseessä oleva hanke ei ole voimassa olevan asemakaavan vastainen ja hakija omistaa hankealueen kiinteistöt.

Aluehallintovirasto on päätöksen intressivertailusta esittänyt muun muassa, että yleinen etu voi olla esimerkiksi alueiden käyttömahdollisuuksien edistämistä ja vesienkäyttöedellytysten parantamista. Uudeksi vesilain annettun hallituksen esityksen mukaan (HE 277/2009 vp) yleisiä etuja, joille aiheutuneita hyötyjä ja menetyksiä tulee lupaharkinnassa arvioida, ei kirjattaisi niiden moninaisuuden vuoksi lakiin. Tarkoituksena on, että säännös jatkossakin mukautuisi joustavasti kulloisiinkin käsityksiin yleisestä edusta. Tässä arvioinnissa sosiaalisilla, terveydellisillä ja ympäristöllisillä näkökohdilla olisi sama painoarvo. Yleisinä etuina, joille aiheutuneita hyötyjä ja menetyksiä tulee lupaharkinnassa arvioida, on mainittu muun muassa liikenneinfrastruktuuri, vesihuolto ja luonnonsuojelu.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta

välittömästi saatava muu etu. Vakiintuneen käytännön mukaan tällaiset hyödyt ovat yleensä kiinteistökohtaista arvonnousua tai käyttömahdollisuuksien parantumista, mukaan lukien virkistyskäyttöedut.

Yleiselle edulle aiheutuvien hyötyjen ja menetysten arvioinnissa on myös otettava huomioon vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelma sekä tulvariskien hallintasuunnitelma. Aluehallintoviraston tarkistamien tietojen mukaan Helsingin ja Espoon rannikkoalueelle on laadittu tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2022–2027. Tarkentuneiden tietojen pohjalta on voitu todeta, että tulvariskin suuruus pääkaupunkiseudun rannikkoalueella on vähäisempi, kuin ensimmäisellä kierroksella arvioitiin. Edellisellä suunnittelukierroksella tunnistettujen riskien pohjalta alue on kuitenkin edelleen tarpeen säilyttää merkittävänä tulvariskialueena. Tulvariskiä vähentävänä toimenpiteenä on rakentamisessa otettava huomioon uudisrakennettavan alueen laajamittainen maanpinnan korottaminen riittävälle tasolle. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta tulvariskien hallintasuunnitelman vuosille 2022–2027 tavoitteiden toteutumiseen.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet, kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset sekä muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle aiheutuvat menetykset. Tarkastelussa on otettava huomioon, että hankkeen kustannuksia ei pidetä yksityisinä menetyksinä muutoin kuin siltä osin, kuin ne koskevat hankkeessa osallisille suoritettavia korvauksia tai sovittuja korvauksia (KHO 2002:64).

Intressivertailuun vaikuttavat myös ratkaisun lupamääräykset, joilla hanke voidaan saattaa sellaiseksi, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Vesilain mukainen lupaharkinta on oikeusharkintaista päätöksentekoa. Jos luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, aluehallintoviraston on myönnettävä hankkeelle lupa. Aluehallintovirasto on päättänyt luvan myöntämiseen hankkeelle, koska otettaessa huomioon hankkeesta koituvat hyödyt Taivalsaaren käytölle ja annetut lupamääräykset, aluehallintovirasto on katsonut, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Aluehallintoviraston mukaan luvan myöntämisen edellytykset hankkeelle ovat olemassa.

Valittajien mukaan hanke ei täytä luontodirektiivin velvoitteita. Seurasaarenselkä on luontodirektiivin liitteen 1 mukainen rannikon laguuni (1150), joka on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Laguunit ovat erittäin herkkiä ruoppaamiselle. Ne ovat myös herkkiä rehevöitymiselle mataluutensa, suojaisuutensa ja heikon vedenvaihdon takia. Aluehallintovirasto on todennut, että alueen ranta-alueet ovat rakennettuja, ja alueella on vesiliikennettä. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan haittoja Seurasaarenselän rannikon laguuni-luontotyyppille.

Alueen lounaispuolella noin 300 m:n ja 800 m:n etäisyydellä sijaitsevat Taivalluoto ja Hietaniemenkari on luokiteltu tärkeiksi lintukohteiksi (arvoluokka II), ja Taivalluodolla pesii erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu selkälokki). Selkälokki munii pääasiassa toukokuussa. Haudonta-aika on 25–28 vuorokautta, ja poikaset ovat lentokykyisiä 35–40 vuorokaudessa. Lintujen pesintäaika on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksessä 8, jonka mukaan töitä ei saa tehdä 1.5.–31.7.

Rakentamistöistä aiheutuva melu ja työalusten liikenne voivat karkottaa lintuja väliaikaisesti kauemmas hankealueesta, mutta alueella on normaalistikin vesiliikennettä, johon alueen linnusto on totunut. Aluehallintoviraston arvion mukaan hankkeen töillä ei ole vaikutusta alueen selkälokin elinympäristön pilaantumiseen eikä huonontumiseen.

Helsingin kaupunki vastaa hakemuksen tekijän oikeudesta tehdä hakemus kaupungin puolesta. Helsingin kaupungin virkamies (Kaupunkiympäristö, Yleiset alueet, Omaisuuden hallinta) on antanut selityksen asiassa 28.8.2023. Helsingin kaupungin hallintosäännön (1.1.2023) 4 luvun 6 §:n mukaan Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä tarjoaa kaupunkiympäristön palveluja. Aluehallintovirasto on todennut, että Helsingin kaupunki ei ole kiistänyt hakijan oikeutta hakemuksen jättämiseen, johon kaupunki voi myös jälkikäteen valtuuttaa virkamiehen.

Pro Hietaniemi ry on antanut vastineen.

Museovirasto on ilmoittanut, että sillä ei ole tarvetta vastineen antamiseen.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan todennut, ettei sillä ole lisättävää Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 6.4.2023 antamaansa lausuntoon (UDELTY/3067/2022).

Helsingin kaupunki on vastineessaan muun ohessa yhtynyt intressivertailun osalta Etelä-Suomen aluehallintoviraston 4.1.2024 antamaan lausuntoon.

Hankkeen haitat merialueelle, vesiluonnolle ja sen käytölle on arvioitu väliaikaisiksi rajoittuen ruoppauksen ja täytön aikaisiin tilapäiseen samentumiseen ja meluun. Näiden haittavaikutuksia vähennetään ajoittamalla työt lintujen pesimäajan ja kalojen kutuajan ulkopuolelle. Seurasaarenselän edustavuus Rannikon laguunit -luontotyyppinä (1150) on heikentynyt ihmistoiminnan johdosta, eikä etenkin Taivalsaarta ympäröivää vesialuetta voida määritellä luonnontilaiseksi tai luonnontilaisen kaltaiseksi.

Alkuperäinen Taivalsaari yhdistettiin mantereeseen vesialuetta täyttämällä 1930-luvulla, jolloin alue sai nykyisen muotonsa. Ranta-alue hankealueella on pääosin rakennettua louhepenkerettä. Alueella on myös vilkasta

vesiliikennettä. Suunnitellun täytön yhteydessä maa-alueeksi muuttuvan hiekkarannan laajennus ei vaikuta haitallisesti ympäröivän vesialueen virtausoloihin. Täyttö pienentää Seurasaarenselän vesipinta-alaa noin 4 500 m² verran, mikä vastaa noin 0,75 promillea Seurasaarenselän vesipinta-alasta. Täytöllä ei ole merkitystä Seurasaarenselän veden vaihtuvuuteen. Alueen pohja säilyy hiekkapohjana, johon hiekkapohjalle tyypillinen eliöstö palautuu hyvin nopeasti töiden päättymisen jälkeen. Taivalaaren kärjen itäpuolen hiekkamuodostumaan ei kohdistu toimenpiteitä. Taivalluodolla (etäisyys hankealueesta noin 300 m) pesivän selkälökin elinympäristöön hankkeella ei ole vaikutusta. Taivalluoto sijaitsee vilkkaan Hietarannan läheisyydessä (etäisyys Hietarannalta 130 m), joten siellä pesivät yksilöt ovat tottuneet vesiliikenteeseen ja ajoittaiseen meluun.

Ruoppauksen yhteydessä hankealueelta poistuu pilaantuneita sedimenttejä. Uimarannan kohdalta poistetaan ylin 0,5–1 m sedimenttiä kuorintaruoppaamalla ja jäljelle jäävän sedimentin päälle rakennetaan eristyskerros, joka estää sedimentin sekoittumisen yläpuoliseen rantahiekkaan. Rantahiekkaa asennetaan paksuimmillaan 3–4 m kerros meren pohjaan jäävän sedimentin yläpuolelle. Hiekan ja sedimentin sekoittuminen estetään karkeasta materiaalista toteutettavalla noin 0,5 m kerroksella. Näin ollen suora kontakti hiekan alapuoliseen sedimenttiin ei ole mahdollista. Uimarannan hiekan alapuolisten sedimenttien riskeistä on laadittu vesilupahakemuksen yhteydessä riskinarvio (lupahakemuksen liite 3). Riskinarvion mukaan sedimenteistä ei aiheudu haittaa eikä terveysriskiä. Jotta jäännöspitoisuudet voisivat aiheuttaa 20 kg lapselle terveysriskin, tämän pitäisi varovaisestikin arvioiden niellä uimarannan vettä vähintään 26 litraa.

Hankkeen haitat luontoarvoille eivät ole suuruusluokaltaan valittajien kuvaileman kaltaisia, eivätkä Taivalaaren virkistyskäyttömahdollisuudet hankkeen myötä vähene. Ruoppauksesta ja täytöstä huolimatta puisto säilyy edelleen kaikille avoimena, niemen ympäri pääsee edelleen kiertämään, eikä koirapuistoon kulkeminen esty, joten valittajien kuvailemia menetyksiä yleiselle edulle virkistys- ja ulkoilumahdollisuuksien vähenemisenä ei voida katsoa todeksi. Hakija yhtyy Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausumaan asiassa.

Kuten aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut, tulvariskin suuruus pääkaupunkiseudun rannikkoalueella on vähäisempi kuin ensimmäisellä kierroksella arvioitiin, mutta silti merkittävä. Raportissa Helsingin ja Espoon rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2022–2027 (UDELY 72/2021) todetaan, että aiemmin tulvavaara-alueiksi luokiteltuja alueita voidaan muokata rakentamiseen soveltuviksi korottamalla niitä kauttaaltaan riittävän korkealle tasolle. Alueiden tulvariski voidaan poistaa maanpinnan korotuksin ja muilla teknisillä keinoilla niin, että rakennukset, kadut, infrastruktuuri ja kaupunkitoiminnot voidaan järjestää tulvankestävällä tavalla. Taivalaaren stabiliteetin lisääminen ruoppaamalla pehmeää sedimenttiä pois ja korvaamalla se tukevammalla materiaalilla on tulvariskin vähentämistä yllä mainituin keinoin.

Kyseessä olevan vesilupahakemuksen on allekirjoittanut tekninen johtaja, jonka alapuolella organisaatiokaaviossa olevalla infrapäälliköllä on voimassaolevan hallintosäännön mukaan toimivalta allekirjoittaa lupahakemukset. Kuten aluehallintovirasto on lausunnossa todennut, Helsingin kaupunki vastaa hakemuksen tekijän oikeudesta tehdä hakemus kaupungin puolesta, eikä Helsingin kaupunki ole kiistänyt hakemuksen allekirjoittajan oikeutta hakemuksen jättämiseen. Oikeuskäytännön mukaan hakemuksen vähäiset puutteet eivät johda lupahakemuksen hylkäämiseen.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki valittajien vastaselityksessä esitettyjä toissijaisia vaatimuksia lupamääräysten muuttamisesta, vaatimusta vesitalouslupan täytäntöönpanoon kieltämisestä lupaprosessin ajaksi eikä vaatimusta aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä, kunnes alueelle suunnitellun hotellihankkeen rakennuslupa-asia on ratkaistu.
2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valitusta ei ole tehty määräajassa.

Vaatus aluehallintoviraston päätöksen lupamääräysten muuttamisesta olisi tullut toimittaa Vaasan hallinto-oikeuteen aluehallintoviraston päätökseen liitetyn laillisen valitusosoituksen mukaan viimeistään 6.11.2023 ennen virka-ajan päättymistä. Koska valittajien vastaselityksessä esitetyt vaatimukset ovat saapuneet hallinto-oikeudelle 30.4.2024 eli vasta valitusajan päätyttyä, hallinto-oikeus jättää kyseiset vaatimukset aluehallintoviraston päätöksen lupamääräysten muuttamisesta myöhässä tehtyinä tutkimatta.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valituksen tutkiminen ei kuulu sen toimivaltaan.

Vesilain 15 luvun 7 §:stä ilmenevän pääsäännön mukaan vesitaloushanketta ei saa aloittaa ennen kuin siihen oikeuttava päätös on saanut lainvoiman.

Kysymyksessä olevalle hankkeelle ei ole myönnetty vesilain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettua valmistelulupaa. Tämän vuoksi valittajilla ei ole oikeussuojan tarvetta täytäntöönpanon kieltämisestä lupaprosessin ajaksi tarkoittavalle vaatimukselleen. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia vaatimusta

aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä hotellin rakentamislainsäädäntöön perustuvan rakennusluvan käsittelyn ajaksi tässä vesitalouslupaa koskevassa valitusasiassa. Näin olleen hallinto-oikeus ei tutki täytäntöönpanon kieltämistä koskevia vaatimuksia.

2. Pääasia

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Arvioinnissa on otettava huomioon myös, mitä tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen tulvariskeistä ja niiden hallinnan tavoitteista hankkeen vaikutusalueella sekä toimenpiteistä, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan. (30.12.2013/1193)

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon:

- 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet;
- 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä
- 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan lupapäätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) hankkeesta ja sen toteuttamisesta aiheutuvien haittojen välttämisestä siten kuin 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään;
- 2) maisemoinnista ja muusta työn jälkien poistamisesta; sekä
- 3) vesistön ja pohjavesiesiintymän tilan säilyttämistä varten tarpeellisista toimenpiteistä ja laitteista.

Vesilain 11 luvun 21 §:n 3 momentin mukaan lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukainen vesienhoitosuunnitelma ja merenhoitosuunnitelma sekä tulvariskien hallinnasta annetun lain mukainen tulvariskien hallintasuunnitelma on otettu huomioon.

Asiassa saatu selvitys

Aluehallintovirasto on myöntänyt Helsingin kaupungille vesitalouslupan Töölön edustalla sijaitsevan Taivalsaaren länsipuolelle sijoittuville ruoppauksille ja rannan täytöille sekä Taivalsaaren kärjen vedenalaiselle kaivulle, rantakiviladonnalle sekä näköalatasanteen rakentamiselle. Hankealue sijaitsee Helsingin kaupungin Etu-Töölön kaupunginosassa. Alueelle on suunnitteilla kylpylä- ja majoituskokonaisuus sekä Sigurd Frosteruksen puisto. Hankkeen osana toteutetaan vesialueen ruoppaaminen ja uimarannan perustaminen alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittämiseksi. Uusi hiekkaranta jatkaa jo olemassa olevaa Hietaniemen uimarantaa. Hakemussuunnitelman mukaan ruoppaaminen ja täytöt ovat lisäksi tarpeen puiston ja kylpylähotellin rakentamisessa riittävän stabiliteetin varmistamiseksi.

Ruoppaustyöt tehdään Helsingin kaupungin omistamiin kiinteistöihin 91-432-5-2 ja 91-13-9909-100 kuuluvilla vesialueilla. Hankealueella on vuonna 2018 voimaan tullut Helsingin uusi yleiskaava 2016, jossa hankealue on merkitty vesialueeksi (W). Hankealue sijaitsee osin asemakaavan 11290 (13. kaupunginosa Etu-Töölö Puisto-, vesi- ja katualue Asemakaavan muutos, voimaan 18.6.2009) alueella ja osin vesialueella, jolla ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Alueella on kaavamääräykset W (vesialue), VV (uimaranta-alue) ja r-2 (luonnonmukaiseksi rakennettava hiekkaranta) sekä puisto (VP). Viime vuosina Taivalsaarta on käytetty Helsingin kaupungin liikuntaviraston tukikohtana. Alueella on ollut veneiden talvisäilytystä sekä kesäteatteritoimintaa. Alueen eteläpuolella sijaitsee Hietarannan uimaranta, joka säilyy nykyisessä käytössään. Lähin asutus sijaitsee noin 300 m:n päässä hankealueesta.

Ruopattavan alueen pinta-ala on noin 16 000 m² ja ruoppausmassojen kokonaismäärä noin 21 500 m³ ktr. Rannan läheisyydessä on kesällä 2020 tehty pohjatutkimukset, joiden yhteydessä sedimentistä on otettu näytteitä haitta-ainepitoisuuksien ja läjityskelpoisuuden selvittämiseksi.

Sedimenttitutkimuksia on täydennetty vuosina 2021 ja 2022. Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) mukaisella tasolla 2 olevia haitta-ainepitoisuuksia on todettu yhteensä 16 tutkimuspisteessä alkuaineilla (elohopea, kadmium, kupari, nikkeli ja sinkki), PAH-, PCB-, organotinayhdisteillä sekä öljyhiilivedyillä syvyydellä 0–2 m, pääosin syvyydellä 0–0,6 m.

Kuorintaruoppauksessa on suunniteltu poistettavaksi haitta-ainepitoisuudeltaan Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaisen tasolla 2 olevat sedimentit. Haitta-ainepitoisuuksiltaan tasolla 2 oleva ruoppausmassa on pääsääntöisesti mereen läjityskelvotonta. Kuorintaruopattavien massojen määrä on noin 14 500 m³ktr, ja ne kuljetetaan läjitettäväksi maalle. Esitetyn selvityksen mukaan mereen läjitettävien ruoppausmassojen haitta-ainepitoisuudet ovat enimmillään tasolla 1C. Näiden massojen määrä on noin 7 000 m³ktr.

Kuorintaruoppaus tehdään 0,5–1,0 m syvyydeltä. Osalla hankealuetta ruoppaus tehdään kovaan pohjaan saakka. Suunnitelman mukaan kuorintaruoppauksen jälkeen pohjaan jää alhaisempia haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä pehmeitä sedimenttejä. Rantahiekkaa asennetaan paksuimmillaan 3–4 m kerros meren pohjaan jäävän sedimentin yläpuolelle. Hiekan ja sedimentin sekoittuminen pyritään estämään karkeasta materiaalista toteutettavalla noin 0,5 m kerroksella. Suunnitelman mukaan suora kontakti hiekan alapuoliseen sedimenttiin ei näin ollen ole mahdollinen.

Hakija on vuonna 2020 arvioinut sedimenttiin jäävien haitta-aineiden aiheuttamia ympäristö- ja terveysriskejä. Riskinarvioon on valikoitu tarkasteltaviksi haitta-aineiksi sellaiset aineet, joiden pitoisuudet ylittivät valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemmat ohjearvot tai olivat Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen tasolla 2. Näitä aineita olivat elohopea (Hg), kadmium (Kd), kupari (Cu), sinkki (Zn), polyklooratut bifenyylit (PCB-yhdisteet), tributyyliitina (TBT), trifenyylitina (TPT) ja öljyhiilivedyt C₁₀–C₄₀. Riskinarvion perusteella sedimenttiin jäävistä haitta-aineista ei aiheudu terveys- eikä ympäristöhaittaa, jos sedimentti peitetään suunnitelman mukaisesti hiekalla.

Riskinarvion jälkeen tehdyissä sedimenttitutkimuksissa on todettu myös maaperän pilaantuneisuudesta ja puhdistusarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemmat ohjearvot ylittäviä tai Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen tasolla 2 olevia pitoisuuksia polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH-yhdisteet). PAH-yhdisteet eivät ole olleet mukana riskinarviossa.

Ruopatulle alueelle rakennetaan uusi hiekkaranta. Suunnitelman mukainen rantaviiva siirtyy enimmillään noin 50 m merelle päin nykyisestä rannasta. Ulkoreunaan rakennetaan louheesta tukipenger, jonka massamäärä on noin 8 000 m³rtr. Uimarannan hiekkatäytön massamäärä on noin 36 000 m³rtr. Täyttöjen myötä vesialuetta muuttuu maa-alueeksi noin 6 000 m².

Hankealue sijaitsee Suomenlahden sisäsaariston rannikkoveden Seurasaari vesimuodostumassa (2_Ss_028). Vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja kemiallinen tila on hyvää huonompi. Ekologisen tilan arvio perustuu kasviplanktonin a-klorofylliaineistoon ja pohjaeläintuloksiin. Biologisten parametrien luokittelutulokset ovat ristiriitaiset. Luokittelua tukevat fysikaalis-kemialliset muuttujat ilmentävät huonoa tilaa. Kemiallisen tilan arvio on tehty asiantuntija-arvion pohjalta orgaanisten tinayhdisteiden pitoisuuden ylittyessä. Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2016–2021 Uudenmaan rannikkovesien ympäristötavoitteeksi on asetettu hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä.

Laajalahti ja Seurasaarenselkä ovat keskeisiä Helsingin merialueen kalojen lisääntymislahtia. Valtakunnallisen vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmassa (VELMU) tuotetun kalalajien poikastuotantomallin mukaan Taivallahden merialue on pääosin erittäin suotuisa tokkojen ja suotuisa silakan, ahvenen, kuhan ja kuoreen kutualue. Helsingin ja Espoon edustan merialueen vuosien 2014–2015 kalataloudellisen yhteistarkkailuraportin mukaan Seurasaarenselän kalasto on reheville vesille tyypillisesti särkikalapainotteista. Hakemussuunnitelman mukaan ruopattava alue ei ole merkittävä kalojen esiintymisalue eikä kalataloudellisesti merkittävä alue. Toimenpidealueen välittömässä läheisyydessä ei harjoiteta ammattikalastusta.

Lähellä hankealuetta sijaitsevat linnustollisesti arvokkaat Taivalluoto, Hietaniemen luterilainen hautausmaa ja Hietaniemenkari. Hakemussuunnitelmassa hankkeen vaikutuksien ei ole arvioitu ulottuvan noin 400 m:n päässä sijaitsevalle hautausmaalle tai noin 850 m:n päässä sijaitsevalle Hietaniemenkarille saakka. Taivalluodolla noin 300 m:n päässä hankealueesta pesii erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu selkälokki (*Larus fuscus*).

Hakemussuunnitelman mukaan Helsingin ja Espoon rannikkoalueelle laaditussa tulvariskien hallintasuunnitelmassa vuosille 2016–2021 on asetettu tavoitteet meriveden nousun aiheuttamien tulvariskien hallinnalle ja suunniteltu tulvariskien hallinnan toimenpiteitä. Tulvariskejä voidaan vähentää erityisesti maankäytön suunnittelulla.

Oikeudellinen arviointi

Hakemuksen allekirjoittajan kelpoisuus

Hallinto-oikeus toteaa, että Helsingin kaupungin vesitalouslupaa koskevan hakemuksen "Helsingin Taivalsaaren ranta-alueen ruoppaus ja Hietarannan laajennus" on 6.7.2021 allekirjoittanut tekninen johtaja. Helsingin kaupungin hallinto-oikeudelle antaman vastineen mukaan kaupunki vastaa hakemuksen tekijän oikeudesta tehdä hakemus kaupungin puolesta, eikä kaupunki ole kiistänyt hakemuksen allekirjoittajan oikeutta hakemuksen jättämiseen. Helsingin kaupungin esittämän selvityksen ja vastineen perusteella hallinto-

oikeus katsoo, että asiassa ei ole tapahtunut sellaista valituksessa väitettyä menettelyvirhettä, jonka johdosta päätös olisi kumottava.

Uudet selvitykset

Hallinto-oikeus katsoo, että lupahakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty hankkeen laajuus ja laatu huomioon ottaen riittävät tiedot vesitalouslupaharkinnan suorittamiseksi.

Kaavoitus

Asiassa on valittajien vaatimuksesta ratkaistavana, onko asemakaava otettu lupa-asiaa ratkaistaessa huomioon vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin (587/2011) edellyttämällä tavalla. Lisäksi on arvioitava, onko vastaavasti otettu huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Kohde sijaitsee osin 18.6.2009 voimaan tulleen asemakaavan 11290 alueella ja osin Helsingin uudessa yleiskaavassa (2016) vesialueeksi merkityllä alueella. Asemakaavaan on sisällytetty merkinnät uimaranta-alueesta ja luonnonmukaiseksi rakennettavasta hiekkarannasta. Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus katsoo, että kaavoitus ei ole esteenä nyt kyseessä olevan vesilain mukaisen luvan myöntämiselle. Siltä osin kuin hanke sijaitsee asemakaavan ulkopuolella olevalla yleiskaavan mukaisella vesialueella, hanketta ei ole pidettävä kaavan vastaisena.

Tulvariskit

Valittajat ovat todenneet, että hankealue kuuluu Helsingin ja Espoon tulvariskisuunnitelman mukaan merkittävään tulvariskialueeseen ja huomauttaneet tulvariskialueelle rakentamisen haitasta. Helsingin kaupunki on esittänyt, että Taivalsaaren stabiliteetin lisääminen ruoppaamalla pehmeää sedimenttiä pois ja korvaamalla se tukevammalla materiaalilla on tulvariskin vähentämistä. Aluehallintoviraston lausunnon mukaan alue on kuitenkin edelleen tarpeen säilyttää merkittävänä tulvariskialueena ja tulvariskiä vähentävänä toimenpiteenä on rakentamisessa otettava huomioon uudisrakennettavan alueen laajamittainen maanpinnan korottaminen riittävälle tasolle.

Hallinto-oikeus pitää luotettavana aluehallintoviraston johtopäätöstä, ettei hankkeella ole vaikutusta Helsingin ja Espoon tulvariskien hallintasuunnitelman vuosille 2022–2027 tavoitteiden toteutumiseen. Tulvariskien on katsottava tulleen otetuiksi riittävästi huomioon.

Virtausolosuhteet

Seurasaarenselkä on meren sisälahti, jossa aallokon vaikutus on lähtökohtaisesti vähäinen. Taivallahti on Seurasaarenselän sisälahti, jota Taivalsaari suojaa vallitsevalta lounaistuulelta. Ottaen huomioon hankesuunnitelma ja valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset, hallinto-

oikeus arvioi, että hanke ei heikennä virtausolosuhteita hankealueella eikä tule rajoittamaan veden vaihtuvuutta siten, kuin valituksessa on esitetty.

Sedimentit ja haitta-aineet

Valituksessa on tuotu esille hankkeen vaikutukset pintavesiin siten, että rantarakentamisen ja ruoppauksen yhteydessä merialueelle pääsevät haitta-aineet pilaavat rantavesiä. Hallinto-oikeus toteaa, että sedimentissä olevat haitta-aineet ovat pääasiassa sitoutuneet kiintoainekseen, ja kiintoainetta sekoittuu veteen ruoppaustöiden aikana. Töiden päätyttyä kiintoaineksestä laskeutuu pääasiassa ruoppausalueen lähistölle. Kiintoainekseen ja siten myös haitta-aineiden leviämistä estetään suojaverholla. Ruoppauksen myötä sedimenteistä poistuu pysyvästi merialuetta kuormittavia haitta-aineita. Ottaen huomioon valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset, hallinto-oikeus katsoo, ettei ruoppaustöistä vapautuvista haitta-aineista aiheudu merkittävää haittaa vesiympäristölle.

Hankkeessa tehty riskinarvio 23.6.2021 (hakemusasiakirja nro 4) koskee kuorintaruoppauksen jälkeen alueelle jääviä sedimenttejä. Riskinarvio perustuu vuoden 2020 sedimenttitutkimuksiin. Ottaen huomioon päivitetty ruoppaussuunnitelma ja annetut lupamääräykset hallinto-oikeus katsoo, että riskinarvion avulla paikalleen jäävien sedimenttien sisältämien haitta-aineiden riskejä on voitu tarkastella riittävällä tasolla, vaikka riskinarviossa ei ole ollut mukana uusimpia sedimenttitutkimusten tuloksia. Hallinto-oikeus katsoo riskinarvioon perustuen, että sedimenttiin jäävistä haitta-aineista ei aiheudu terveys- eikä ympäristöhaittaa, edellyttäen, että hanke toteutetaan lupamääräysten mukaisesti.

Luontoarvot

Hallinto-oikeus arvioi, että ruoppaus- ja täyttötöistä aiheutuu työaikaista haittaa veden paikallisena samentumisena ja työmaaliikenteen aiheuttamana häiriönä. Ruoppauksen yhteydessä veteen vapautuu myös ravinteita, jonka myötä ravinnepitoisuudet saattavat kohota paikallisesti tilapäisesti. Ruoppaus- ja täyttötöiden aikana leviävästä kiintoaineksestä voi olla haittaa pohjaeliöille hankkeen välittömässä läheisyydessä, vaikkakin vaikutuksia saadaan vähennettyä lupamääräyksessä määrättyllä suojaverholla. Hankealueen läheisyydessä voi aiheutua haittaa kalastolle ja linnustolle veden laadun heikkenemisen, melun, pölyn, liikenteen ja merenpohjan muutosten vuoksi. Rakennustyö ajoittuu selkälökin pääasiallisen pesintäajan ulkopuolelle.

Ottaen huomioon hankkeen laatu, laajuus, kesto ja sijainti voimakkaasti muutetussa kaupunkiympäristössä, etäisyydet luonnonsuojelukohteisiin ja muu asiassa saatu selvitys, hankkeella ei toimittaessa lupamääräysten mukaisesti voida ennalta arvioiden katsoa olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia linnustoon, kalastoon tai muuhun eliöstöön. Hankealueen ranta-alueet ovat rakennettuja, eikä hankkeesta ennalta arvioiden aiheudu haittoja Seurasaarenselän rannikon laguuni -luontotyyppille, joka ei ole rakentamispaikassa luonnontilassa. Luvan myöntämiselle ei asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella ole luonnonsuojelulaista johtuvaa estettä.

Eliöstölle ja virkistyskäytölle koituvia haittoja on vähennetty määräämällä työt aikavälin 1.5.–31.7. ulkopuolelle.

Intressivertailu

Hallinto-oikeudessa on valittajien valituksesta ratkaistavana myös kysymys siitä, ovatko vesitaloushankkeesta aiheutuvat hyödyt ja edunmenetykset otettu huomioon lupaharkinnassa vesilain mukaisesti niin, että luvan myöntämisen edellytyksistä on voitu varmistua. Vesitalousluvan myöntäminen asiassa perustuu vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säänneltyyn hyötyjen ja edunmenetysten punnintaan eli intressivertailuun. Hankkeesta saatavat hyödyt ja aiheutuvat menetykset arvioidaan vesilain 3 luvun 6 §:n ja 7 §:n mukaisesti. Intressivertailussa on aina harkittava myös, onko hankkeesta aiheutuvia haittoja mahdollista vähentää edelleen tarvittaessa antamalla määräyksiä vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti. Tällöin on otettava myös huomioon vesilain 2 luvun 7 §:n haittojen vähentämistä koskeva yleinen periaate. Annettavien määräysten johdosta hankkeen luonne ei kuitenkaan saa muuttua olennaisesti toiseksi. Hankkeen toteuttamisesta määräysten mukaan ei saa aiheutua kohtuuttomia lisäkustannuksia hankkeen kokonaiskustannuksiin ja aiheutuvaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Hallinto-oikeus toteaa, että hanke on osa laajempaa kokonaisuutta. Asiakirjoista saadun selvityksen perusteella hankkeen pääasiallisena hyötynä on alueen vapaa-ajan palveluiden ja ulkoilumahdollisuuksien kehittämiseksi saatava hyöty, kuten puiston rakentaminen ja rannan laajentaminen sekä vesialueen reunojen maisemointi. Valituksessa esitetyt tiedot kaavoituksesta eivät anna aihetta arvioida asiaa toisin. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta saatava yleinen hyöty on merkittävä.

Hallinto-oikeus katsoo edellä esittämiinsä perusteluihin viitaten ja ottaen huomioon hankkeen koko, kesto, ja annetut lupamääräykset, että ruoppaus- ja täyttötöistä aiheutuvat haitat vedenlaadulle, eliöstölle ja virkistyskäytölle ovat vähäisiä. Vähäiseksi menetykseksi katsotaan myös vesialueen muuttuminen maa-alueeksi.

Haittana on otettava huomioon, että ruoppauksesta ja täyttötöistä aiheutuu työnaikaista haittaa veden paikallisena samentumisena ja työmaaliikenteen aiheuttamana häiriönä. Ruoppaus- ja täyttötöiden aikana voi levitä kiintoainesta, joka laskeutuu merenpohjaan aiheuttaen haittaa pohjaeliöille. Lisäksi mahdollisia haitta-aineita voi kulkeutua kiintoaineen mukana veden mukana työalueen ulkopuolelle. Haitat rajoittuvat kuitenkin täyttöalueen välittömään läheisyyteen, ja päätöksessä on määrätty suojaverhon käytöstä lieventämään hankkeen vaikutuksia. Ottaen huomioon hankkeen koko ja lyhyehkö kesto haittojen ei arvioida muodostuvan merkittäviksi.

Hankkeen aiheuttamat hydrologis-morfologiset muutokset sekä muutokset ekologista tilaa kuvaavissa laatutekijöissä ovat pieniä. Hankkeella ei ole vaikutuksia ekologiseen tilaan eikä sen osatekijöihin. Hanke ei heikennä vesienhoidon, merenhoidon ja tulvariskien hallintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Hanke ei ole vesienhoitosuunnitelman vastainen.

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon, mitä aluehallintoviraston päätöksessä on todettu hankkeesta aiheutuvista hyödyistä ja toisaalta siitä aiheutuvista haitoista sekä hallinto-oikeuden edellä olevat ratkaisun perustelut, hankkeesta saatava hyöty on vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytykset lupapäätöksen mukaiselle hankkeelle ovat olemassa. Aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen valituksessa esitettyjen näkökohtien takia ei ole perusteita.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Helsingin kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

Töölön kaupunginosat – Töölö ry. / Markku Koivusalo on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **26.9.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Hanna Nieminen-Finne ja Pertti Piippo sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merilin Vartia.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Töölön kaupunginosat – Töölö ry ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i> Osoite: Töölön kaupunginosat – Töölö ry / Hietsun Paviljonki, Markku Koivusalo
Jäljennös maksutta	Helsingin kaupunki Helsingin kaupunginhallitus Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Helsingin kaupungin terveydensuojeluviranomainen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ kalatalousviranomainen Museovirasto Helsingin kaupunginmuseo Pro Hietaniemi ry Etelä-Suomen aluehallintovirasto Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>